

Souhrnná teritoriální informace:

Španělsko

Zastupitelský úřad 16. 5. 2022 11:52

Španělsko je evropským státem ležícím na Pyrenejském poloostrově, sousedí s Francií, Andorrou, Portugalskem a teritoriem Gibraltaru.

Španělská autonomní města Ceuta a Melilla mají pozemní hranici s Marokem. Součástí Španělského království jsou také Kanárské a Baleárské ostrovy. Španělsko je konstituční monarchií, hlavou státu je král Filip VI.

Parlament se skládá ze dvou komor, v obou z nich má největší zastoupení Španělská dělnická socialistická strana PSOE. Ta vládne v koalici s levicovou Unidad Podemos, předsedou vlády je od roku 2018 Pedro Sánchez.

Pro Španělsko je typická silná decentralizace – vedle národního parlamentu existuje 19 autonomních parlamentů, které vykonávají svou pravomoc v jednotlivých autonomních oblastech.

Ve španělské ekonomice má významný podíl cestovní ruch a sektor služeb, proto pandemie covid-19 znamenala velkou ránu pro ekonomiku země, která zaznamenala propad roce 2020 o 11 % HDP. Očekává se, že během roku 2022 by mělo dojít k obnově hospodářského růstu o 5, % HDP a v roce 2023 o 3,9 % HDP.

Španělsko se v nacházejících letech chce zaměřit především na rozvoj průmyslu, oborů s vysokou přidanou hodnotou, digitalizaci a zelenou energetiku. Trh EU představuje pro Španělsko klíčového partnera.

Česko-španělské obchodní vztahy se v posledních letech těší vzájemnému rozvoji, mezi klíčové oblasti obchodní výměny patří automobilový, strojírenský a potravinářský průmysl.

Mezi perspektivní obory podnikání patří především ICT, energetický průmysl a zdravotnický a farmaceutický průmysl. Pro obchodní vztahy je zásadní osobní přístup ke klientům, prezenční jednání a ideálně znalost španělštiny.

Základní údaje	
Hlavní město	Madrid
Počet obyvatel	47,3 mil. (2021)
Jazyk	španělština, katalánština, baskičtina, galicijština
Náboženství	katolické
Státní zřízení	parlamentní konstituční monarchie
Hlava státu	král Filip VI.
Hlava vlády	Pedro Sánchez Pérez-Castejón
Název měny	euro (EUR)
Cestování	
Časový posun	není oproti SEČ
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	JUDr. Ivan Jančárek
Ekonomický úsek	Mgr. Daniela Čapková
Konzulární úsek	Mgr. Petra Nováčková
CzechTrade	Mgr. Marek Zmrzlík
Czechinvest	Mgr. Marek Zmrzlík
Ekonomika	2021
Nominální HDP (mld. USD)	1 963,10
Hospodářský růst (%)	5
Inflace (%)	3
Nezaměstnanost (%)	14,8

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Španělské království - Reino de España

Španělsko je parlamentní konstituční monarchií.

Pro zemi je typická silná decentralizace - vedle národního parlamentu existuje 19 autonomních parlamentů (v každé autonomní oblasti) se širokými pravomocemi, jejichž rozsah není jednotný. Autonomní oblasti mají vlastní vládu. Parlament (Cortes Generales) je dvoukomorový. Kongres poslanců (= dolní komora) je základním zákonodárným orgánem. Má 350 členů, předsedkyní je Meritxell Batet (PSOE). Senát (= horní komora) ve vztahu ke Kongresu poslanců plní roli komory druhého čtení a má 265 členů, předsedou je Ander Gil García (PSOE).

V listopadu 2019 se uskutečnily v pořadí již čtvrté parlamentní volby od roku 2015. V parlamentních volbách se volí 350 poslanců a 208 senátorů (z celkových 265), přičemž klíčový je úspěch v Poslanecké sněmovně. Křesla v Poslanecké sněmovně jsou rozložena následovně: PSOE (Socialistická dělnická strana) 120, PP (Lidová strana) 88, VOX (krajní pravice) 52, Unidas Podemos (krajně levicová strana) 35, ERC (levicoví katalánští nacionalisté) 13, Ciudadanos (středopravicová strana) 10, Junts per Catalunya (pravcoví katalánští nacionalisté) 8, PNV (středopravicoví baskičtí nacionalisté) 7, EH Bildu (levicoví baskičtí nacionalisté) 5, Más País 3. V Poslanecké sněmovně dále fungují Candidatura de Unidad Popular (CUP) se 2 poslaneckými křesly, Coalición Canaria (2 poslanci), Navarra Suma (2), Bloque Nacionalista Galego (BNG – 1), Partido Regionalista de Cantabria (PRC – 1) a Teruel Existe (1). Poslední volby přinesly další fragmentaci španělské politické scény, když se do Parlamentu dostaly hned 3 nové politické strany (Más País, CUP a Teruel Existe).

Současnou koaliční vládu tvoří Socialistická strana PSOE spolu s levicovou stranou Unidas Podemos, které se společně snaží o naplnění volebních slibů zejména v sociální oblasti. Pravicová opozice tvořená Lidovou stranou (PP) a VOX neopomíjí vládní politiku denně zpochybňovat a podrobují ji neustálé kritice. Španělská politická scéna se stále více fragmentuje, přicházejí nové politické formace a posilují extremisté na obou stranách politického spektra.

Složení vlády

Pedro Sánchez Pérez-Castejón - předseda vlády

Nadia Calviño - 1. místopředsedkyně, ministryně hospodářství a digitální transformaci

Yolanda Díaz - 2. místopředsedkyně, ministryně práce a sociálních věcí

Teresa Ribera - 3. místopředsedkyně, ministryně pro ekologickou transformaci

María Jesús Montero – ministryně financí a mluvčí vlády

José Manuel Albares Bueno – ministr zahraničních věcí, EU a spolupráce

Fernando Grande-Marlaska – ministr vnitra

Margarita Robles – ministryně obrany

Pilar Llop Cuenca – ministryně spravedlnosti

Isabel Rodríguez García – ministryně pro územní politiku a veřejnou správu

Pilar Alergía Contente – ministryně školství

Joan Subirats – ministr pro záležitosti univerzit

Carolina Darias – ministryně zdravotnictví

Diana Morant Ripoll – ministryně vědy a inovací

Ione Belarra Urteaga - ministryně pro sociální práva a Agendu 2030

Reyes Maroto – ministryně průmyslu, obchodu a cestovního ruchu

Alberto Garzón – ministr spotřeby

José Luis Escrivá – ministr sociálního zabezpečení, inkluze a migrace

Raquel Sánchez Jiménez – ministryně dopravy, mobility a agendy měst

Irene Montero – ministryně pro rovnost

Miquel Iceta i LLorens – ministr kultury a sportu

Luis Planas – ministr zemědělství, rybolovu a potravinářství

Félix Bolaños García - ministr pro vztahy s parlamentem a demokratickou paměť

1.2 Zahraniční politika země

Vláda PSOE zahraničněpolitické směřování Španělska výrazně nezměnila, pouze byla akcentována některé témata v souladu s levicovým zaměřením vlády.

Akcenty Španělska jsou obhajoba multilateralismu, dialog jako nástroj pro řešení problémů, feministická agenda, migrace jako pozitivní faktor pro rozvoj společnosti a Agenda 2030 s plánem přejít k modelu čisté, udržitelné ekonomiky.

Premiér Sánchez je na mezinárodní scéně aktivní s cílem posílit pozice Španělska v EU a dalších mezinárodních institucích.

Koncem roku 2020 Španělsko zveřejnilo novou koncepci zahraniční politiky, aby tak lépe reagovalo na potřeby aktuálního dění. Evropská unie Španělsko považuje setrvale EU za prioritu své zahraniční politiky. Usiluje o její hlubší integraci. Bývalý ministr zahraničních věcí Josef Borrell, současný Nejvyšší představitel EU pro obrannou a zahraniční politiku byl tvůrcem pozice Španělska k EU, od níž Španělsko očekává posílení sociální dimenze EU, dokončení hospodářské a měnové unie se společným rozpočtem, opuštění pravidla jednomyslnosti při rozhodování o daňových politikách a o zahraniční politice, posílení strategické kapacity EU, jakož i o navýšení evropského rozpočtu nad 1 %.

Na mezinárodní úrovni klade Španělsko největší akcent na Afriku (zejména pak Magherb a Sahel), Středomoří, Latinskou Ameriku, Blízký východ, Asii a USA. Rezonujícími tématy zahraniční politiky jsou pak migrace (za rok 2021 přicestovalo do Španělska 41 945 migrantů, z toho většina mořskou cestou přes Kanárské ostrovy, nejproblematičtější je situace na ostrově Gran Canaria, současné znění Evropského migračního a azylového paktu není pro Španělsko dostačující), nové směřování NATO, uzavření dohody EU-Mercosur či boj proti terorismu a dodržování lidských práv.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 47,3 mil. (2021)

Hustota na km²: 93 obyvatel/km²

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 23,3 mil.

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: - 0,06 %

Průměrný věk: muži 42,5 let; ženy 45 let

Naděje dožití: muži 79,5; ženy 85 (2021)

Věková struktura:

0-14 let: 6,6 mil. (14 %)

15-64 let: 31,2 mil. (66 %)

nad 64 let: 9,5 mil. (20 %)

Národnostní složení:

73 % Španělé

16 % Katalánci

6 % Galicijci

5 % Baskové

Nejčastěji zastoupená státní občanství cizinců: Maroko (14,3 %), Rumunsko (12,3 %), Velká Británie (5,8 %), Itálie (5,2 %), Čína (3,7 %), Kolumbie (5,6%), Venezuela (3,9 %), Německo (2,6 %)

Náboženské složení:

68,8 % katolíci

25,5 % ateisté

2,4 % jiná náboženství

11,3 % agnostici

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Španělsko je zemí se čtrnáctou největší ekonomikou na světě a čtvrtou v rámci Evropské unie. V zemi žije 47,3 milionu obyvatel a HDP (PPP) na obyvatele dosahuje zhruba 46 tisíc USD. Jde o zemi hospodářsky velmi rozvinutou, téměř 99 % obchodních společností tvoří malé a střední podniky. Největší podíl na HDP má sektor služeb (75 %), průmysl (16 %), stavebnictví (6 %) a zemědělství a rybolov (3 %). Španělsko má výborné obchodní vztahy se zeměmi Latinské Ameriky a Severní Afriky.

Ekonomika země měla do roku 2020 konsolidovaný růst HDP, a to okolo 2 %. Pandemie covid-19 však zemi zasáhla plnou silou a ekonomiku postihla nejhorší recese v Evropě, propad HDP byl 11 % a očekává se, že bude jednou z posledních ekonomik v západní Evropě, která se nejdříve v polovině roku 2023 vrátí ke své předpandemické velikosti. Reálný HDP vzrostl v roce 2021 o 4,5 %, a to především díky výraznému oživení soukromé spotřeby. Španělsko je druhou nejnavštěvovanější zemí na světě (2019 - 82 miliónu turistů), nicméně 14 % podíl cestovního ruchu na HDP je důvodem zranitelnosti španělského hospodářství v krizových momentech, jako bylo např. období pandemie. Vláda usiluje o navýšení podílu průmyslu, cílí na digitalizaci ekonomiky, naplnění klimatických cílů, a to zejména v oblasti energetické transformace. Dlouhodobým problémem země je vysoká nezaměstnanost, která se však postupně snižuje a nyní se pohybuje okolo 15 % (2021), přičemž nezaměstnanost generace mladší 25 let dosahuje až 30%. Inflace dosáhne v letošním roce rekordních téměř 7 %, a to zejména vzhledem k vysokým cenám energie.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	2	-11	5	5,4	3,2
HDP/obyv. (USD/PPP)	43 812,40	38 326,80	41 523,60	46 275,00	49 008,00
Inflace (%)	0,8	-0,3	3	7,5	2
Nezaměstnanost (%)	14,1	15,5	14,8	14,2	13,3
Export zboží (mld. USD)	325,7	298,7	407,4	412,9	420,5
Import zboží (mld. USD)	361	314	431,8	470,5	475,7
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-29,7	-10,3	-17,6	-57,6	-55,5
Průmyslová produkce (% změna)	0,8	-9,6	7,3	4	2,3
Populace (mil.)	46,7	46,8	46,8	46,7	46,7
Konkurenceschopnost	36/63	36/63	39/64	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, BdE, Funcas

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

V lednu 2021 byl schválen státní rozpočet. Ten se vyznačuje především nárůstem výdajů do sociální oblasti. Schodek státního rozpočtu dosahuje úrovně -7,8 % HDP.

Vláda zavedla nové daňové povinnosti, pro vysoko příjmové skupiny, digitální daň, daň z plastu a hovoří se i o dalších nových daňových změnách.

Dlouhodobým problémem Španělska je vysoká míra zadlužení. Vláda sice malými krůčky až do roku 2019 snižovala zadlužení několik procentních bodů nicméně pandemie covidu-19, válka na Ukrajině a s tím spojené vysoké ceny energie vše změnilo a očekává se, že v roce 2022 dluh dosáhne opět úrovně okolo 120 % HDP. Dle Bruselu Španělsko nebude schopné dluh v blízké době snížit.

Schodek veřejných financí na konci roku 2021 se nacházel na úrovni 6,6 %.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-7,8
Veřejný dluh (% HDP)	119,7
Bilance běžného účtu (mld. USD)	15,3
Daně	2022
PO	20-30 %
FO	19-47 %
DPH	21 %

2.3 Bankovní systém

Španělsko je od počátku silným příznivcem evropské bankovní unie a všech jejích pilířů.

Z jeho pohledu (zejména v kontextu pandemie) je prioritní, aby se sjednocením trhu snížily ceny, byla zajištěna se stabilita a ochrana vnitřního trhu – za tímto účelem plánuje strukturální reformy bankovního sektoru, aby byla implementace plánu obnovy co nejefektivnější.

Mezi hlavní banky fungující v zemi patří Santander, BBVA, Bankia, Banco Sabadell a CaixaBank. Španělské bankovní domy se tradičně soustředí mj. na své zájmy na zahraničních trzích, zejména v Latinské Americe.

Krise španělské ekonomiky (2008-2014) byla v mnohém navázána na krizi bankovního sektoru. Největším problémem byla finanční situace bankovního sektoru, konkrétně velký podíl tzv. toxických aktiv, resp. úvěrové angažovanosti bank ve stavebním sektoru a na trhu nemovitostí. Banky tak pocítovaly následky svých úvěrových aktivit v době stavebního boomu. Do největších problémů se dostaly tzv. cajas (spořitelních ústavů), tedy, nejčastěji regionální, spořitelny (záložny). Mezi hlavní kroky, které pomohly k ozdravení španělského bankovního sektoru, patřilo opatření centrální banky (Banco de España) o povinném zvýšení kapitálové přiměřenosti bank na 9 %, v případě cajas na 10 %, které představovalo finanční náročnost ve výši cca 50 miliard EUR.

V roce 2016 španělské banky po krizi opětovně vykazovaly zisk, tento vývoj se odrazil i na zlepšování ratingu španělských bank, což bylo známkou schopnosti vyrovnat se se ztrátami a zajištění potřebné stability.

V roce 2020 zasáhla krize i bankovní sektor. Jedno ze čtyř eur, které finanční instituce půjčily společnostem, připadá do odvětví, která byla velmi zasažené pandemií. Španělské bankovníctví se nyní nachází na křižovatce, kdy jsou v sázce prestiž a pověst při poskytování půjček společnostem na udržení průmyslové struktury země a udržení ziskovosti. Kromě posílení služeb internetbankingu probíhalo v roce 2021 a 2022 také snižování nákladů na provoz a redukce počtu fyzických poboček bank, digitalizace procesů apod.

V současné krizi počítá Španělsko s vysokou mírou finanční podpory z fondů na obnovu Next Generation EU, které by měly také posílit bankovní sektor směrem k větší digitalizaci a modernizaci.

Akreditivy se ve Španělsku řídí stejnými mezinárodními pravidly jako v ČR.

2.4 Daňový systém

Stále aktualizované informace ke konkrétní problematice naleznete na stránkách Finančního úřadu Španělska - Agencia Tributaria.

Španělský daňový systém lze rozčlenit do tří základních úrovní zdanění, a to daní stanovených centrální vládou, daní vyměřovaných vládami autonomních oblastí (AO) a daní určených místními úřady. Daňový systém rozeznává daně (impuestos), dávky a poplatky (tasas) a speciální poplatky (contribuciones especiales). Z celého Španělska pouze AO Baskicko a Navarra mají vlastní daňový režim.

Devizová kontrola: Neexistují devizové kontroly, ale vláda vyžaduje předchozí oznámení o určitých pohybech kapitálu podle předpisů proti praní peněz a financování terorismu, a to pro statistické účely a omezení daňových podvodů.

Daně vybírané centrální administrativou: Daň z příjmu fyzických osob, Daň z příjmu nerezidentů, Daň z příjmu právnických osob, Dědická a darovací daň, Daně nepřímé, Daň z přidané hodnoty, Zvláštní daně, Daň z pojistného, Daň z převodu majetku a kolkovné, Spotřební daň, Dovozní clo

Daňový systém autonomií

Autonomie mají právo zavést vlastní systém zdanění, který ovšem musí vycházet ze státního daňového systému. Dále se musí řídit zásadou teritoriality, nesmí zavádět celní daně a musí zajistit neexistenci ekonomických a sociálních privilegií a respektovat zásadu solidarity vůči zbytku autonomií.

Jedná se o např.: Daně z hazardních her, Environmentální daň, Daň z lovu aj.

V roce 2021 došlo k navýšení některých daní (např.: DPH sladkých nápojů, daně z příjmu pro osoby s nejvyššími příjmy či zelená a digitální daň).

Dostupné informace také na <https://dits.deloitte.com/#TaxGuides> na webu Deloitte.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Trh EU je pro Španělsko stále klíčovým partnerem, kam proudí většina vývozu a odkud země dováží velký podíl zboží i služeb. Španělsko tradičně klade velký důraz na roli Evropské unie a v mezinárodním prostředí často akcentuje potřebu posílení a ochrany vnitřního trhu. Pro bližší informace o historii vztahů Španělska s EU. Španělsko je v posledních několika letech ze všech členských zemí EU příjemcem projektů Evropské investiční banky s největší souhrnnou výší investic. V posledních letech začínají realizovat i projekty na podporu malých a středních podniků, automobilového průmyslu a dalších sektorů.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	168 172,5	174 671,0	178 369,1	165 140,2	203707,9
Import do EU (mil. EUR)	173 503,70	180 822,30	181 934,90	161 812,60	193455,1
Saldo s EU (mil. EUR)	5 331,1	6 151,3	3 565,7	-3 327,6	10252,8

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

V posledních letech zůstává vzájemný vývoz a dovoz na standardní úrovni bez zásadních změn, ovšem s trvalým meziročním nárůstem. V roce 2020 bylo v důsledku covid-19 zaznamenán pokles vzájemné ekonomické aktivity, rok 2021 již přinesl lepší bilanci a výhledy na rok 2022 jsou vcelku pozitivní.

Vedle zavedených komodit z minulých let (automobily Škoda, elektronické a optické přístroje, obráběcí stroje, chemické, sklo, jablonecká bižuterie, pivo apod.), si získávají trh i čeští výrobci jako je Ravak či Tescoma.

Komoditní struktura

Hlavní položky dovozu v roce 2021:

- 1 Kód 87 - Vozidla, jiná než kolejová, jejich části, součásti a příslušenství - 30,5 %
- 1 Kód 85 - Elektrické stroje, přístroje a zařízení a jejich části a součásti; přístroje pro záznam a reprodukci zvuku, přístroje pro záznam a reprodukci televizního obrazu a zvuku a části, součásti a příslušenství těchto přístrojů - 18,7 %
- 1 Kód 84 - Jaderné reaktory, kotle, stroje a mechanická zařízení; jejich části a součásti - 16,5%
- 1 Kód 38 - Různé chemické výrobky - 7,5 %

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	67,3	138,1	146,8	110,1	123,5
Import do ČR (mld. CZK)	122	68,8	70,9	70,2	81,4
Saldo s ČR (mld. CZK)	55	-69,3	-75,9	-39,9	42,2

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	96 798,0	118 787,80	119 967,80	104 380,80	121 555,80
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	116 819,8	140 159,8	124 913,4	105 041,5	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-20 021,7	-28 287,3	-26 437,5	-16 278,2	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Španělsko věnuje velkou pozornost zahraničním investicím a usiluje o to, aby bylo podnikatelské prostředí přitažlivé pro nové investice.

ICEX-INVEST IN SPAIN je instituce, která se zabývá podporou přímých zahraničních investic. Španělsko 13. zemí světa, kam směřuje nejvíc zahraničních investic.

V roce 2021 nejvíc investic směřovalo do autonomní oblasti Madrid, Katalánska a Baskicka. Zahraniční investice ve Španělsku vyžadují povolení pouze ve vztahu k činnostem souvisejícím s národní bezpečností, obranou, veřejnou bezpečností a veřejným zdravím.

Zahraniční investice v roce 2021 činily téměř 29 miliard eur, což je o 17,7 % více než v roce 2020. Nejvíc zahraničních investic bylo z Francie ve výši téměř 8 miliard euro, což je 25,9 % investic v roce 2021. Spojené státy investovaly ve výši 4, 2 miliardy eur (14,5 %) a Velká Británie 3 miliardy euro (10, 5 %).

V roce 2021 směřovalo více než 40 % investic do služeb, téměř 35 % do průmyslu, 21,5 % do stavebnictví a 1 % do primárního sektoru. Infrastruktura pro zásobování energií (elektřina a plyn) s téměř 6 miliardami eur představuje více než 20 % celkových přímých zahraničních investic v roce 2021, finanční služby (kromě pojištění a penzijních fondů) 7 % s více než 2 miliardy eur a činnosti související s informatikou 5,9 % (1, 7 miliardy eur).

ICEX-INVEST IN SPAIN každoročně vydává tzv. Business Climate Barometer ve Španělsku. Byrokratická zátěž nebo provozní náklady (elektřina a energie) jsou uvedeny jako oblasti, které je třeba zlepšit.

Geografická poloha, kvalita života a dobré klimatické podmínky jsou důležitým motivačním prvkem pro investory.

Úsilí o přilákání investic je zaměřeno na odvětví s vysokou přidanou hodnotou, kvalitní zaměstnaností a udržitelným růstem, jako jsou obnovitelné energie, ICT, výzkum, zemědělsko-potravinářský průmysl, automobilový průmysl a mobilita, letecký průmysl nebo doprava a logistika.

V rámci těchto sektorů mohou být pro české firmy zajímavé otázky jako IoT, chytrá města, ekologické produkty, agritech, zelená logistika a e-logistika.

ICEX-INVEST IN SPAIN poskytuje informace a podporu zahraničním investorům, včetně informací týkajících se dostupné podpory a pobídek, které existují zejména pro R&D nebo vytváření pracovních míst, a kontakt s regionálními institucemi.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Roku 1977 ministr zahraničí Marcelino Oreja oficiálně představil v Bruselu žádost Španělska o přistoupení k Evropskému hospodářskému společenství a Španělsko bylo oficiálně integrováno do EHS 1. ledna 1986. Trh EU je pro Španělsko stále klíčovým partnerem, kam proudí většina vývozu a odkud země dováží velký podíl zboží i služeb. Pro bližší informace o historii vztahů Španělska s EU.

Smlouvy s ČR

Po rozdělení Československa přešly smlouvy uzavřené před rozdělením v platnost i pro nové bilaterální vztahy mezi Českou republikou a Španělskem. Španělsko a Česká republika mají v současnosti Reciproční dohodu o podpoře a ochraně podepsanou 12. prosince 1990, která vstoupila v platnost 28. listopadu 1991. Rovněž mají Smlouvu o zamezení dvojího zdanění podepsanou v květnu 1980, která je v platnosti od června, 1981 (č. 23/1982). Existuje rovněž Dohoda o právní pomoci, uznávání a výkonu trestů ve věcech občanských, která usnadňuje dodržování soudních rozhodnutí a vzájemné uznávání pravosti dokumentů vydaných správami obou zemí. Zajímavé je např. Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstvem školství, kultury a sportu Španělska o zřízení a činnosti česko-španělských tříd na gymnáziích v ČR (č. 35/2001 Sb.).

Bližší informace naleznete na stránce Ministerstva zahraničních věcí.

3.4 Rozvojová spolupráce

ČR neposkytuje Španělsku rozvojovou pomoc.

K doplnění aspektů rozvojové pomoci je třeba uvést, že španělská administrativa zahrnuje do oficiální rozvojové pomoci i položky, které jinak zůstávají součástí bilaterální zahraničně – obchodní politiky.

Jde především o tzv. konverzi pohledávek v rozvojových zemích ve prospěch španělské firemní sféry v oblasti investic. K finálnímu rozdělování pomoci Španělsko využívá jak NGO, tak mezinárodní organizace (především EU a OSN - UNHCR, FAO, OMS, UNICEF a UNRWA) a mezinárodní specializované organizace (především Mezinárodní červený kříž a Mezinárodní federace červeného kříže a červeného půlměsíce).

Vnitropoliticky rozvojovou pomoc řídí MZV a rozvojové spolupráce a AECID (Španělská agentura pro mezinárodní spolupráci a rozvoj).

Od roku 2011 disponuje Španělsko novou národní metodou na distribuci rozvojové pomoci.

Na prioritní země se soustřeďuje většina zdrojů (70 % bilaterální pomoci).

Pro každou zemi se vypracovává pravidelně rámcový strategický plán. Jedná se dohromady o 33 zemí, jež jsou rozlišovány do 3 skupin:

- 1 Nejméně rozvinuté země: Etiopie, Mali, Mauritánie, Mosambik, Niger, Senegal a Haiti.
- 1 Země se středními příjmy: Bolívie, Kolumbie, Kuba, Dominikánská republika, Ekvádor, Salvador, Guatemala, Honduras, Maroko, Nikaragua, Palestina, Paraguay, Peru a Filipíny.
- 1 Země vyspělé spolupráce: Argentina, Brazílie, Chile, Kostarika, Mexiko, Panama, Uruguay, Kapverdy, Egypt, Rovnicková Guinea, Tunisko a Jordánsko.

Sektorově je španělská pomoc prioritně zaměřena na sektory a veřejné politiky, které sami příjemci označí za prioritní pro snížení chudoby.

Základním kritériem přitom je, že okolo 20 % španělské oficiální rozvojové pomoci bude určeno na základní sociální služby, jako jsou zdravotnictví a školství.

Obecně jsou sektorové priority definovány následovně: posílení institucionálního a sociálního systému, zvýšení lidských schopností, ekonomických schopností, schopností udržet životní prostředí, zvýšení kulturních schopností a svobod, zvýšení autonomie žen a schopnosti předcházet konfliktům.

Více informací na: www.cooperacionespanola.es

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► ICT

V zemi je vyspělá poptávka po produktech a službách v oblasti informačních a komunikačních technologií. Toto odvětví v návaznosti na pandemii covid-19 bylo vyhodnoceno jako prioritní a napříč všemi sektory bylo konstatováno, že je třeba se v nadcházejícím období soustředit na zlepšení digitálních služeb, budování technologické a digitální suverenity a posílení a rozšíření internetové dostupnosti a k tomu potřebné infrastruktury. Jednou z hlavních priorit bude rozvoj moderních řešení k zajištění funkčnosti firem a státní a veřejné správy.

Příležitosti:

- 1 Inteligentní sítě pro efektivnější využívání energie
- 1 Technologie související s konceptem smart cities (inteligentní města)
- 1 Internet věcí
- 1 Kybernetická bezpečnost
- 1 Digitalizace
- 1 Videoherní průmysl
- 1 Elektroautomobily

► Energetika

Španělsku se doposud nedaří dostatečně nahradit jadernou energií obnovitelnými zdroji.

Definitivní uzavření jaderných elektráren bylo po několika přehodnoceních stanoveno na léta 2025 – 2035.

Španělsko do budoucna plánuje silně zapojit zelený vodík, rádo by se stalo světovým gigantem ve výrobě a distribuci zeleného vodíku.

Příležitosti:

- 1 Obnovitelné zdroje energie
- 1 Smart Grids a skladování elektrické energie
- 1 Sanace a dekontaminace, skladování jaderného odpadu, modernizace jad. elektráren

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Jedná se o strategický sektor, který jako jediný v poslední době zaznamenal nárůst pracovní síly. Ve Španělsku byl tento sektor před nástupem krize podhodnocen a měl nedostatečné kapacity lůžek, které byly pod průměrem EU (297 lůžek na 100.000 obyvatel).

Předpokládá se zvýšení státních investic do tohoto sektoru, a to ať již pro nákup jednorázových ochranných pomůcek, tak zvyšování kapacit jednotek intenzivní péče a zvyšování počtu lůžek.

Příležitosti:

- 1 Jednorázové ochranné pomůcky: roušky, respirátory, teploměry, ochranné obleky, dýchačí zařízení apod.
- 1 Zdravotnické technologie: vybavení nemocnic a speciálních oddělení (JIP)
- 1 Technologie pro období „po pandemii“: Dezinfekční technologie na bázi ozonu (dezinfekce prostor, textilu, apod.)

► Obranný sektor

Španělsko je jedním z významných hráčů na poli evropského obranného průmyslu a silným podporovatelem trendu směřujícího ke konsolidaci evropské politiky vyzbrojování. Je aktivním zastáncem mezinárodní obrany – průmyslové spolupráce, a to především v high-tech sektorech, letectví, systémů řízení a velení, komunikačních a elektronických systémů a softwaru. Rozpočet na obranu na rok 2022 je o 1 miliardu euro vyšší než v roce 2021, přičemž dle 60 % zakázek by se mělo týkat dodávek a 30 % služeb.

► Služby

V návaznosti na pandemii došlo ve Španělsku k celospolečenskému uvědomění, že ekonomika země je zásadním způsobem závislá na sektoru služeb, který tvoří 70 % španělského HDP. Cestovní ruch ve Španělsku před pandemií tvořil 13 % HDP. Tato závislost v posledních letech vedla k novým strategiím a úvahám, kterak snížit závislost země na sektoru služeb a posunout se směrem ke

službám vyšší přidanou hodnotou.

Podrobnosti a další informace k jednotlivým položkám a sektorům naleznete v Mapě oborových příležitostí.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Kultura obchodního jednání ve Španělsku má jihoevropské charakteristiky.

Důležitý je osobní přístup, mezilidské vztahy a ideálně znalost jazyka (španělština, u mladší generace lze anglicky).

Pro navázání kvalitních obchodních partnerství je třeba počítat s nutností pravidelných osobních jednání s partnerskou společností.

4.2 Oslovení

Španělské obchodní vztahy jsou založeny na osobním přístupu.

Ze začátku se doporučuje telefonický kontakt.

Ani ve fázi počátečního dopisování by neměla být zanedbávána telefonická komunikace.

Za účelem navázání spolupráce a podepsání kontraktu je dobré věnovat čas opakovanému osobnímu setkání, nejprve v kanceláři, poté u oběda v restauraci.

Ačkoliv rutinní záležitosti se vyřizují formou e-mailu, obchodní vztahy vnikají z osobních setkání. Oslovení začíná zkratkou pro pán/paní (Señor/Señora), následuje první nebo obě příjmení. Španělé mají dvě příjmení – jedno po otci, druhé po matce (např. Carlos Fuentes García).

Většinou se ale v oslovení používá to první za křestním jménem (Sr. Fuentes). Prvotní oslovení je vždy ve formě vykání.

V navazujících jednáních a korespondenci se již často používá jen křestní jméno a na české poměry se také dříve přechází k tykání.

K tomu dochází spontánně, nikoliv jako u nás nabídkou tykání. Společnost si nepotrpí na tituly, ale na společenské postavení v rámci firemní hierarchie.

Zejména bývají respektovány vysoce postavené osoby.

Španělé mají také větší respekt ke starším lidem.

4.3 Obchodní schůzka

O schůzku je vhodné žádat alespoň s několikadenním předstihem.

První kontakt by se měl rozhodně realizovat telefonicky.

Detaily se pak řeší prostřednictvím e-mailové komunikace. Je však dobré před schůzkou telefonický kontakt nezanedbávat.

Kvůli jasné dané hierarchii ve španělských firmách je třeba počítat s tím, že se jednání zúčastní více zástupců firmy, jak obchodní partner, tak jeho nadřízený.

Španělé si velmi potrpí na upravený vzhled. Na obchodní jednání se tedy doporučuje vzít klasický oblek s kravatou, který bude odpovídat módním trendům. Samozřejmostí jsou i čisté vyleštěné boty. Dbát by se mělo i na střih vlasů, u dam na vhodné líčení.

Španělé si rovněž libují v módním a elegantním oblečení.

Vizitky se předávají na začátku prvního jednání.

K prvnímu jednání většinou dochází v kanceláři firmy, nicméně další se již mohou odehrávat v restauraci u oběda či v kavárně.

Obchody se pak uzavírají při obchodních večeřích či obědech v restauraci. Co se útraty za oběd/večeři týče, záleží na povaze schůzky. Většinou se dohodne předem, kdo útratu zaplatí.

Pokud chcete předat na schůzce dary, volte spíše menší. Pokud chcete partnera obdarovat, doporučujeme lahev kvalitního alkoholu.

Pokud Vás partner obdaruje, dárek rozbalte a vyjádřete potěšení. V jednacím týmu by měl být zástupce obchodního oddělení, ideálně ředitel, a rovněž alespoň jeden technický pracovník, jenž bude schopen představit nabízený produkt z technického hlediska.

Na věku ani genderovém složení týmu ve Španělsku nezáleží.

4.4 Komunikace

Španělé jsou velmi komunikativní a otevření lidé. Na obchodních schůzkách se však většinou chovají profesionálně a přílišné emoce nedávají najevo.

Navazování obchodní spolupráce mnohdy trvá delší dobu oproti našim zvyklostem. Pokud se však firmě podaří dohodnout kooperaci s místní firmou, získá tím spolehlivého a loajálního obchodního partnera a může počítat s dlouholetou spoluprací.

V rámci obchodních vztahů Španělé upřednostňují jasné a stručné jednání. Zástupce firmy by měl být na jednání vždy dobře připraven. Po seznámení se přechází k jádru věci.

Na úvod se očekává krátká prezentace firmy a jejích úspěchů. Také je vhodné zmínit ekonomická pozitiva ČR. Je dobré argumentovat jasně bez zbytečných detailů a vracení se k předešlým tématům.

Na konci určitě nezapomeňte na shrnutí obsahu. Během jednání je nutné počítat s přestávkami na kávu, během nichž dochází k neformálním rozhovorům.

Nejvhodnějším tématem k neformální konverzaci je pravděpodobně rodina. Hovořit lze rovněž o koníčcích, gastronomii či sportu.

Při komunikaci je žádoucí vyhnout se tématům, které se týkají politiky, separatistických tendencí některých regionů, víry a jiných kontroverzních námětů.

Co se týče problematiky času, pracovní doba je ve Španělsku volnější a jiná oproti zvyklostem v ČR. Španělé mají v časovém rozmezí 14:00 do 16:30 obědovou pauzu. Nedoporučuje se tedy v tuto dobu volat.

Nicméně během oběda lze s partnerem vyřešit spoustu věcí. Někdy bývá obědová pauza i delší a může se překloupat v obchodní večeři. Ve firmách se běžně pracuje až do večerních hodin, pracovníci bývají k dispozici až do 19. hodin.

Naopak v 8 hodin ráno jen výjimečně ve firmě někoho zastihnete. Obchodní jednání je vhodné plánovat nejdříve od 9:00 ráno.

Ačkoliv Češi mají vůči dochvilnosti Španělů předsudky, na obchodní jednání dorazí většinou včas. Toleruje se cca desetiminutové zpoždění z obou stran. Rovněž je dobré sledovat státní a regionální svátky, při nichž se standardně nepracuje.

Přestože angličtina stále více proniká do obchodních vztahů, zejména větších firem, i nadále je upřednostňována španělština. Na jednání se doporučuje mít s sebou tlumočníka, kterého může doporučit i Velvyslanectví ČR v Madridu.

Co se týče obchodních materiálů, rozhodně se vyplatí mít je zhotovené i ve španělštině. Obecně platí, že čím menší firma, tím klesá jazyková vybavenost. Rovněž mimo centra jako Madrid, Barcelona, Bilbao se musí počítat s horšími jazykovými znalostmi.

Při úvodní e-mailové konverzaci si lze vystačit s angličtinou. Většina vyššího managementu anglicky umí, nicméně při jednáních se Španělé cítí výrazně komfortněji ve svém rodném jazyce.

Při obchodních jednání v kanceláři není běžné podávat alkohol, nicméně při obchodním obědě či večeři se zejména víno stává neodmyslitelnou součástí. Samozřejmě však je nutné zachovávat přiměřenou míru.

Ve Španělsku nebývá zvykem zvat obchodní partnery domů. Stejně tak se to neočekává ani od českého obchodního zástupce.

Většina jednání probíhá v kancelářích, nebo v méně formálním prostředí, v restauracích či kavárnách.

4.5 Doporučení

Kromě standardních pouček úspěšného obchodního jednání v případě Španělska doporučujeme:

Na španělském trhu s téměř 47 miliony obyvatel opět dochází k růstu střední a nižší třídy, což zvyšuje poptávku po nových kvalitních značkách za rozumnou cenu. Vzhledem k tomu, že se jedná o vyspělý trh s velkou konkurencí, uspět mohou zejména firmy, jež nabízí inovativní, moderní, designová a zároveň finančně dostupná řešení. Před vstupem na trh je vždy nutné jeho zmapování. Důležité je představit španělskému partnerovi firemní reference. Nejsnadněji se proniká na španělský trh prostřednictvím místního distributora, který má k dispozici síť obchodních partnerů a naprostou znalost prostředí. Rovněž by firma měla dbát na volbu svého obchodního zástupce. Při navazování kontaktu se vyplatí investovat do obchodního vztahu a využívat přestávek během jednání k osobnímu rozhovoru. Osobní vztah se promítá i do obchodních vztahů.

V rámci obchodních vztahů se španělskými partnery je třeba mít na paměti diverzitu španělských regionů. Největší rozdíl mezi velkými městy a provinciemi, stejně jako v jiných státech, spočívá v rozdílné jazykové vybavenosti.

Tradičně obchodníci z regionů jsou méně jazykově vybavení. Nicméně v jednání jsou otevřenější a více upřednostňují osobní přístup oproti obchodním partnerům z velkých měst.

Samozřejmě rozdíly existují i mezi jednotlivými autonomními oblastmi, přičemž otevřenější přístup se prosazuje spíše na jihu než na severu.

Zvláštní kapitolou jsou oblasti Baskicka a Katalánska, kde obchodníci dobře hovoří anglicky a přístup k obchodní spolupráci je nejbližší tomu našemu.

4.6 Státní svátky

Státní svátky jsou ve Španělsku celonárodní a regionální.

Je běžné, že svátky, které připadnou na víkend se posouvají do pracovního týdne.

Celostátní svátky:

- 1 1. 1. - Nový rok
- 1 6. 1. - Tři králové - náboženský svátek, kdy se ve Španělsku dávají dětem vánoční dárky
- 1 14.-17. 4. 2021 - Velikonoce
- 1 1. 5. - Svátek práce
- 1 15. 8. - Nanebevzetí Panny Marie
- 1 12. 10. - Státní svátek Španělského království - "Día de la Hispanidad"
- 1 1. 11. - Slavnost Všech svatých
- 1 6. 12. - Den ústavy
- 1 8. 12. - Neposkvrněné početí Panny Marie
- 1 25. 12. - Vánoce

Pracovní doba: 9–14 hodin a 16–19 hodin

Otevírací doba: 9:30–10:00 hodin až 20:00–22:00 hodin

Pozor, mohou být polední **pauzy** 14:00–16:30 hodin.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Z obchodního hlediska je Španělsko jednou z nejvíce mezinárodně orientovaných zemí světa.

Jeho ekonomiku tvoří z 75 % sektor služeb, nejvýznamnější oblasti obchodních příležitostí tvoří IT, obnovitelné energie, biotechnologie, letecký průmysl, životní prostředí a automatizace.

Vstupem na španělský trh se také otevírá brána k obchodním vztahům s Latinskou Amerikou.

Nestrategické zahraniční investice nejsou podmíněny žádným druhem autorizace nebo předchozí notifikace.

Povinností investora je pouze oznámit danou investici do jednoho měsíce po jejím provedení Generálnímu ředitelství pro mezinárodní obchod a investice Ministerstva obchodu (Dirección General de Comercio Internacional e Inversiones de la Secretaría de Estado de Comercio), a to čistě za administrativním, statistickým nebo ekonomickým účelem.

Vyšší standard požadavků je pak kladen například na účast ve španělských společnostech nebo zakládání poboček.

V rámci přeshraničního obchodního styku je potřeba uveřejňovat platby nad €10.000, uvnitř Španělska jde o částku €100.000. Specifické druhy plateb podléhají legislativě proti financování terorismu a praní špinavých peněz.

Pro praktické informace ohledně vstupu na španělský trh uvádíme odkaz na dokument Průvodce podnikáním ve Španělsku (2020) vydávaný každoročně Ministerstvem průmyslu a obchodu Španělska ve spolupráci se zahraničními firmami v zemi již podnikajícími. Zde naleznete vše potřebné o vytvoření firmy, státních podporách pro investice, právních podmínkách apod. - dostupné v anglické a španělské verzi. Nejběžnější platební podmínkou akceptovanou dodavateli je odklad platby do 90 dní od data dodávky.

5.1 Vstup na trh

Z obchodního hlediska je Španělsko jednou z nejvíce mezinárodně orientovaných zemí světa. Jeho ekonomiku tvoří z 75 % sektor služeb, nejvýznamnější oblasti obchodních příležitostí tvoří IT, obnovitelné energie, biotechnologie, letecký průmysl, životní prostředí a automatizace.

Vstupem na španělský trh se také otevírá brána k obchodním vztahům s Latinskou Amerikou. Nestrategické zahraniční investice nejsou podmíněny žádným druhem autorizace nebo předchozí notifikace.

Povinností investora je pouze oznámit danou investici do jednoho měsíce po jejím provedení Generálnímu ředitelství pro mezinárodní obchod a investice Ministerstva obchodu (Dirección General de Comercio Internacional e Inversiones de la Secretaría de Estado de Comercio), a to čistě za administrativním, statistickým nebo ekonomickým účelem.

Vyšší standard požadavků je pak kladen například na účast ve španělských společnostech nebo zakládání poboček.

V rámci přeshraničního obchodního styku je potřeba uveřejňovat platby nad €10.000, uvnitř Španělska jde o částku €100.000. Specifické druhy plateb podléhají legislativě proti financování terorismu a praní špinavých peněz.

Pro praktické informace ohledně vstupu na španělský trh uvádíme odkaz na dokument [Průvodce podnikáním ve Španělsku \(2021\)](#) vydávaný každoročně Ministerstvem průmyslu a obchodu Španělska ve spolupráci se zahraničními firmami v zemi již podnikajícími.

Zde naleznete vše potřebné o vytvoření firmy, státních podporách pro investice, právních podmínkách apod. - dostupné v anglické a španělské verzi.

Nejběžnější platební podmínkou akceptovanou dodavateli je odklad platby do 90 dní od data dodávky.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Vstup na španělský trh může firma uskutečnit prostřednictvím nalezení obchodního partnera, nebo přímo založením místního subjektu.

Co se týče **obchodních zástupců**, jde o zavedenou a uznávanou profesi s tradicí, zástupci bývají sektorově zaměřeni.

Výměnou za jejich služby pobírají pravidelné platby a procenta z prodeje.

Asociace obchodních zástupců regionální:

- 1 Málaga - www.malaga.gac.es
- 1 Katalánsko - www.coacb.com/profesionales
- 1 Baskicko - www.coacbi.com

Asociace národní:

- 1 www.ageco.pro
- 1 www.cgac.es

Další možností obchodního partnerství představuje navázání kontaktu s distributorem.

Španělští distributoři mají většinou regionální působnost (2–3 autonomní oblasti). Je zde potřeba zvážit dostatečný prostor pro marži/provizi.

Informace o distributorech lze najít na:

- 1 www.einforma.com
- 1 www.interempresas.net

Při zájmu o zřízení nového subjektu na místním trhu lze uvažovat o následujících možnostech:

Reprezentativní kancelář není samostatnou právní osobou, nemůže vykonávat přímou obchodní činnost a její obchodní činnosti jsou prakticky omezeny na koordinaci, asistenci, propagaci a poskytování informací mateřské společnosti. Má stejný název s mateřskou společností s dovětkem „Oficina de Representación“. Ve Španělsku musí mít oficiálního zástupce s platnou plnou mocí. V případě reprezentativní kanceláře se nepožaduje vklad minimálního kapitálu.

Pobočka pak již disponuje jistou správní samostatností. Má své vlastní materiální zřízení a organizaci, které jsou odlišné od hlavní organizace, a má také stálou zastupující osobu s dostatečnými pravomocemi pro jednání jménem pobočky. Vztahují se na ni formální registrační a účetní povinnosti stejného charakteru a rozsahu jako u subjektů sídlících ve Španělsku. Mezi hlavní povinnosti patří dodání účetní uzávěrky mateřské společnosti a dokládání certifikátu o změnách týkajících se mateřské společnosti.

Dceřiná společnost má rovněž samostatné právní postavení a nese odpovědnost za své závazky. Za ztráty pak odpovídá mateřská společnost. U dceřiné společnosti nejsou kladeny žádné limity týkající se počtu zaměstnanců nebo činností (ovšem v rámci legislativy a stanov). Je zde například povinnost dokládat účetní závěrky a auditovat je nebo vést záznamy.

Obecně platí, že korporace (SA) působí lépe než společnost s.r.o. (SL) a její výhodou je také možnost skrytí neduhů mateřské společnosti.

Korporace (SA) - min. vklad 60.000 EUR, splacení min. 25 %, lze vydávat akcie, správní rada min. 3 osoby

Společnost s.r.o. (SL) - min. vklad 3.000 EUR, splacení v plné výši, akcie vydávat nelze, správní rada - min. 3, max. 12 osob

5.3 Marketing a komunikace

Jakožto velký trh je Španělsko zvyklé na reklamní kampaně, které zejména při vstupu na trh mohou být zásadním instrumentem pro prosazení povědomí o daném výrobku či službě.

Tradičně dle statistik investují do reklamy nejvíce obory telekomunikací a systémů, osobních automobilů, kosmetických, hygienických a farmaceutických výrobků, potravinářských výrobků, distribučních firem, nápojů, finančních institucí a využití volného času v zábavném průmyslu a předmětů osobní spotřeby.

Reklamní kampaň lze vést na několika frontách: konvenčně (televizní, vývěsní apod.), díky rozhlasu či tisku, v kinech nebo v menším formátu i distribucí letáků.

Koronavirová krize však také potvrdila nezbytnost online marketingu. K úspěchu je nyní takřka nezbytné disponovat apelujícími webovými stránkami jakož i sociálními sítěmi jako je Facebook, Instagram, Youtube, aj.

Důležitým faktorem ovlivňujícím prodeje jsou reklamní kampaně spojené se zákaznickými soutěžemi, slosováními hodnotícími věrnost značce apod.

Kromě trvalé inovace produktů se svádí boj mezi značkami srovnatelné kategorie o design obalu, způsob a prostředí nabídky klientům, kde sehrává důležitou roli péče o image značky a její akceptaci a podpory na nosných segmentech trhu.

Ve Španělsku v oblasti reklamy jsou citlivým tématem náboženské otázky a vztah s Katalánskem, taktéž reklamy se sexuálním podtextem a dvojsmysly v této oblasti nejsou vhodné. Reklamní agentury jsou sdruženy ve Federaci reklamních a komunikačních společností (FEDE). Rozsáhlý seznam reklamních agentur lze najít na webové stránce: www.lafede.es

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví je právně ošetřena obdobně jako v ostatních zemích EU.

Základní legislativní normou je Zákon 23/2006 ze dne 7. července, kterým byl novelizován a doplněn Královský legislativní dekret (Real Decreto Legislativo) 1/1996 ze dne 12.4.

Tento zákon inkorporuje Směrnici 2001/29/CE Evropského parlamentu a Rady, kterou se harmonizuje ochrana duševního vlastnictví v souladu s plněním Dohody s WIPO (World Intellectual Property Organization).

Další odkazy je možno najít na webu Ministerstva školství, kultury a sportu.

Ochrana duševního vlastnictví je též zakotvena v Občanském zákoníku (Código civil) články 428 a 429 a ve Španělské ústavě z roku 1978, článek 20.1.

5.5 Trh veřejných zakázek

Legislativně byl režim veřejných zakázek kodifikován zákonem z r. 1995 ve znění pozdějších novel.

Významné kompetence jsou při tendrových řízeních udělovány lokálním orgánům, které na úrovních jednotlivých regionů rozhodujícím způsobem ovlivňují výběr kontrahenta.

Dle poznatků OEÚ ZÚ Madrid mají nabídky našich firem (bez ohledu na komoditu) jen velmi malou naději na úspěch, nejsou-li s dlouhodobým předstihem monitorovány a prezentovány přes silného místního zástupce.

Odkazy na veřejné zakázky je možno najít na Concursos públicos, pro vstup do aktuální databáze je však třeba se zaregistrovat. Další přehledy je možno najít na www.ted.europa.eu (v českém jazyce), www.boe.es a též na stránkách Ministerstva ekonomiky a podnikání- red.es.

Pro doplnění poznamenáváme, že deregulací v infrastruktuře postupně procházejí telekomunikace, řízení a provoz přístavů, letecká doprava, od čehož si vláda kromě decentralizace a převodu kompetencí slibuje hlavně úsporu rozpočtových výdajů.

Pro aktuální přehled vyhlášených státních zakázek je vhodné konzultovat následující webový portál vlády, kde lze nalézt také požadované profily dodavatelů Plataforma de contratación del sector público.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Zákazník musí zaplatit fakturu do 30 dnů ode dne dodání výrobku či služby. Faktura musí být zaslána do 15 dnů od dodání výrobku či provedení služby. Lze dojednat delší dobu splatnosti, ta nesmí přesáhnout 60 dnů. Pokud se španělský partner ocitl ve vyrovnání, je třeba ihned získat informaci o konkurzním správci a příslušném soudu a předat jim podklady. Vše lze vyhledat ve veřejném konkurzním registru, kde jsou informace od vyhlášení konkurzu dlužníka přes jmenování konkurzního správce a příslušného soudu až po popis fází konkurzního jednání. Věřitel o úpadku informuje na základě údajů v dokumentaci dlužníka, konkurzní správce zasláním výzvy k podání přihlášek pohledávek. Pohledávky se přihlašují u konkurzního správce, který musí být vývozcem nebo jeho zástupcem, požádán o zařazení firmy do seznamu věřitelů, musí mu být poskytnut přehled o pohledávkách dlužníka - položka, výše, vzniku, splatnost a pořadí uspokojení pohledávky. Lhůta na přihlášení pohledávek věřitelem správcem je měsíc od zveřejnění usnesení o vyhlášení konkurzu v Úředním věstníku (BOE), ta bývá v praxi prodloužena, pokud se jedná o zahraniční věřitele se sídlem mimo zemi. V případě neposkytnutí údajů by mohl subjekt ztratit své právo, nejprve jsou uspokojovány pohledávky státu, bank, poté nároky soukromých subjektů.

Platí, že mimosoudní cesta by měla být využívána jako primární k smírnému řešení sporu. Mimosoudní řešení civilních a obch. sporů je možné u Arbitrážního soudu 3. země. Řízení je poměrně rychlé a účinné, výroky rozhodčích soudů v ČR a Španělsku jsou navzájem vykonatelné v druhém státě.

Více-Zákon č. 60/2003Sb. z 23.12.2020 o arbitrážích.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Do Španělska není třeba víza. Při pobytu do 90 dnů není ani třeba registrace na cizinecké policii ve Španělsku.

Při pobytech nad 90 dnů je povinná registrace na cizinecké policii, která vydá potvrzení o registraci. Povolení k pobytu (tarjeta de residencia comunitaria) se již nevydávají.

Potvrzení o registraci obsahuje také identifikační číslo cizince, tzv. NIE (obdoba českého rodného čísla), které se užívá v administrativním i v obchodním styku (pro koupi nemovitosti, vozidel, otevření účtu v bance, placení daní, dávek sociálního zabezpečení aj.).

Vstup do Španělska je pro české občany možný na platný cestovní doklad, tj. cestovní pas nebo občanský průkaz ČR.

Ve Španělsku je možné řídit motorová vozidla s platným českým řidičským průkazem a povinná je tzv. zelená karta. Při cestování motorovým vozidlem důrazně doporučujeme dodržovat ve Španělsku dopravní předpisy. Pokuty za jejich porušení jsou poměrně vysoké a policie je vyžaduje zaplatit na místě, pokud řidič nežije ve Španělsku (nemá potvrzení o registraci).

Nově je např. upraveno: používání mobilního telefonu při řízení pouze jako hands-free; vypínání mobilního telefonu a rádia při čerpání pohonných hmot; zákaz používání radarových detektorů; používání reflexní vesty, pokud řidič zastaví na silnici nebo na krajnici a vystoupí z vozidla, apod. Maximální rychlost na dálnicích je 120 km/h. V EU jsou zrušeny celní kontroly.

Dovoz některého zboží do Španělska nicméně od určitého limitu přestává být považován za dovoz zboží pro vlastní potřebu a stává se dovozem zboží, které je třeba celně deklarovat.

Španělsko je relativně bezpečnou zemí. Je zde ovšem třeba počítat s určitou mírou obecné kriminality (kapsářství apod.).

Typickým úkazem je silniční/dálniční kriminalita, kdy si pachatelé vytipují vůz oběti nejčastěji na čerpací stanici či odpočívadle, poškodí mu pneumatiku a poté ho sledují. Jakmile řidič zjistí závadu a zastaví, pachatelé zastaví za ním a jeden nabízí „pomoc“, zatímco druhý nepozorovaně vykrade vůz oběti.

Obecně doporučujeme následující opatření:

- 1 nemít důležité doklady, cenné věci a peníze na jednom místě
- 1 pasy, letenky a větší hotovost, pokud je to možné, ponechat v hotelovém trezoru
- 1 nosit u sebe jen menší obnosy finanční hotovosti, pokud neplánujete provést větší nákup mít odděleně platební karty
- 1 neponechávat v autě doklady, cennosti atd.
- 1 nepřespávat na opuštěných místech

Ve věci pohybu po zemi lze využít velmi kvalitní síť veřejné dopravy, po městech je možné se běžně pohybovat pěšky, nicméně v nočních hodinách a opuštěných lokalitách to nedoporučujeme.

Kohoutková voda ve Španělsku (kromě ostrovů) je většinou pitná, avšak její kvalita se velmi liší. Např. Madrid má ve srovnání s Barcelonou velmi dobrou kvalitu vody.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Čeští občané mohou dlouhodobě pobývat ve Španělsku zcela volně v rámci volného pohybu osob v EU. Není třeba si vyřizovat pracovní povolení ani pracovní vízum.

Podnikatelé si musí vyřídit povolení živnosti (doporučujeme konzultovat příslušnou radnici) a přihlásit se na úřadě sociálního zabezpečení k placení sociálního pojištění (zdravotní péče se platí z daní) a na finančním úřadě k placení daní.

Pracovní podmínky

Zaměstnávání místních sil zahraničními firmami podléhá stejné legislativě jako při zaměstnávání u španělských podniků.

Maximální délka pracovní doby: 40 hodin týdně, s tím, že kolektivní smlouva nebo individuální pracovní smlouvy pracovní dobu definují přesně.

Přesčasové práce jsou až na výjimky otázkou dobrovolnosti, jsou-li placené, nesmí však přesáhnout 80 hodin/rok.

Minimální doba odpočinku: minimálně 1 a půl dne týdně

Minimální délka dovolené za kalendářní rok: 30 kalendářních dnů – na každý měsíc (30 dní) pracovního poměru vzniká nárok na 2,5 dne dovolené.

Minimální mzda

V roce 2020 byla minimální mzda 950 euro za měsíc. V roce 2022 došlo k navýšení na 1000 euro měsíčně.

Stanovení mzdy a proplácení přesčasů vychází z kolektivních vyjednávání a je uzpůsobeno dle druhu pracovního zařazení.

Kromě měsíční mzdy má zaměstnanec nárok na 13. a 14. plat v daném roce. Nejnákladnější položkou bývá odstupné při rozvázání pracovní smlouvy ze strany organizace nebo při předčasném odchodu do důchodu.

Podmínky pro vysílání pracovníků do Španělska

V případě vyslaných pracovníků registrovaných v ČR (nebo kdekoli jinde, bez ohledu na členství v EU), jejichž pobyt ve Španělsku nepřekročí 183 kalendářních dní, se mzdové a pracovní podmínky řídí normativou země, ve které jsou pracovníci registrováni.

Při pobytu delším, než 183 kalendářních dnů, se již za vyslané pracovníky nepovažují a musí splňovat veškeré podmínky pro trvalý pracovní pobyt.

Zdanění činnosti vyslaných pracovníků se řídí smlouvou mezi ČSSR a Španělskem o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňového úniku (č. 23/1982Sb). Ve smyslu článku 7 a 15 této smlouvy jsou české společnosti i jejich pracovníci povinni odvádět daně v ČR a jsou zproštěni daňové povinnosti ve Španělsku. Notifikace se v ES neprovádí. Pouze je zapotřebí mít na vyslání pracovníků uzavřený kontrakt s firmou, pro kterou budou tito pracovníci svou činnost provádět. Smluvnímu partnerovi v ES je nutno předat kopie potvrzení o registraci vysílající české společnosti u Finančního úřadu v ČR vystavené s platností 1 rok. Dále se partnerovi předávají kopie dokladů, které po nahlášení vysílání pracovníků vystaví příslušný úřad v ČR. Doporučuje se překlad do španělštiny. Sankce za neplnění smluvních podmínek si stanovují společnosti samy. Stát je nereguluje. V místě výkonu činností musí mít vysílání pracovníci k dispozici běžné cestovní doklady - pro ES stačí cestovní pas nebo občanský průkaz. Dále musí mít předepsané certifikáty u těch profesí, u kterých jsou v souladu s EU normativou vyžadovány. U profesních certifikátů vystavených v ČR EU není jejich uznání španělskými úřady ani překlad předepsán, nicméně se doporučuje překlad mít (a pokud bude ověřen španělským konzulátem, tím líp), aby se zamezilo event. konfliktům s inspektory práce. Pro uchovávání dokladů o výkonu činností je stanovena povinnost uchovávat relevantní doklady 4 roky po ukončení vyslání, doporučovaná praxe je 5 let. Dle povahy prací mohou být vyžadovány profesní doklady o způsobilosti pracovníků k jejich vykonávání – vše ve smyslu normativy EU.

5.9 Veletrhy a akce

Nejvýznamnější španělské veletrhy (informace k 10. 5. 2022)

Mobile World Congress (Barcelona)

datum: 27.2. – 2.3. 2023

Jedna ze světově nejvýznamnějších přehlídek technologií a firem telekomunikačního průmyslu.

Smart City Expo WorldCongress (Barcelona)

datum: 15. – 17.11. 2022

Každoroční mezinárodní expozice subjektů zabývajících se nakládáním s vodou a odpady, automatizacemi a ochranou zdraví.

Bienal Internacional de Máquina-Herramienta (Bilbao)

datum: 30. 5.–3. 6. 2022

Příležitost k setkání profesionálů z oblasti strojírenského průmyslu, počínaje automatizací a leteckými technologiemi přes výrobu kapitálových statků a domácích spotřebičů ke zdrojům energie.

FEINDEF | Feria Internacional de la Defensa (Madrid)

datum: 17. – 19.5. 2023

Fórum profesionálů z oblasti obranných a bezpečnostních technologií. Poskytuje možnost získání poznatků o inovacích, obchodních partnerech a mezinárodní spolupráci, a má také za cíl sloužit jako odrazový můstek pro vstup na evropský obranný trh a pole výzkumu. Akce se pravidelně účastní desítky mezinárodních delegací.

Alimentaria (Barcelona)

datum: 4. – 7. 4. 2022

Veletrh sektoru potravinářství a gastronomie světového významu. Nabízí široké spektrum vystavovatelů z oblasti potravinářského průmyslu, kuchyňského vybavení a stravovacích zařízení.

Fruit Attraction (Madrid)

datum: 4. – 6. 10. 2022

Událost světového rozměru na trhu ovocnářství, zeleninářství a zahradnictví. Cílem je podpora mezinárodního exportu a výměna zkušeností a inovací. Současně je také možné připojit se k digitální platformě Fruit Attraction LIVEConnect, na které probíhá komunikace zájemců o daný sektor.

FITUR | Feria Internacionalde Turismo (Madrid)

datum: 18.– 22. 1. 2023

Jeden z nejvýznamnějších světových veletrhů v oblasti cestovního ruchu. Akce se po krizových letech vrací na své před-covidové cifry, v roce 2022 se zúčastnilo 111.193 návštěvníků ze 127 zemí.

ARCOMadrid |Feria de artecontemporáneo (Madrid)

datum: 22. – 26. února 2023

Jeden z nejvýznamnějších veletrhů moderního umění v Evropě.

Kompletní informace o veletrzích a kongresech je uvedena na stránce Asociace španělských veletrhů - Asociación de Ferias Españolas

Výběr veletržních správ:

- 1 Barcelona - Fira Barcelona

- 1 Bilbao - BEC
- 1 Madrid - IFEMA
- 1 Sevilla - FIBES
- 1 Valencia - Feria Valencia
- 1 Zaragoza - Feria Zaragoza

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Madridu

Avenida Pío XII, 22 - 24 28016 Madrid

Tel.: +34 91 353 18 80

e-mail: madrid@embassy.mzv.cz

web: www.mzv.cz/madrid

1 Obchodní oddělení - commerce_madrid@mzv.cz

1 Konzulární oddělení - consulate_madrid@mzv.cz

Služba v mimopracovní době: tel. +34 699 982 307

Pracovní doba je od 8:00 –16:30 (po-pá), úřední hodiny konzulárního oddělení pro veřejnost jsou: 10–12 hod. (po, út a čt), st - 10-14 hod.

Spojení MHD: metro trasa 9 - stanice "Pío XII" nebo bus linky 16, 29 a 150.

Honorární konzulát Barcelona

Carrer de Mallorca 272, 9-1, 08037 Barcelona

Tel.: +34 932413236

e-mail: Barcelona@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: p. Jaime Martín Puchol

Působnost úřadu: Katalánsko (provincie Barcelona, Gerona, Lérida a Tarragona) a Huesca a Zaragoza

Honorární konzulát Benidorm

C/ Ibiza, 15, 03503 Benidorm

Tel.: +34 965853824

e-mail: benidorm@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: p. Luis Ubach Mora

Působnost úřadu: Autonomní společenství Valencie

Honorární konzulát Bilbao

Plaza Venezuela n. 1, Principal, Derecha, 48001 Bilbao

tel.: +34 944 340 235

e-mail: bilbao@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: pan Mikel Garteiz-Goxeaskoa Elguezabal

Působnost úřadu: Autonomní oblasti Baskicko a Navarra

Honorární konzulát Gijón

Calle Álvarez Garaya, 8 - 4-o B, 33206 Gijón, Asturias

tel.: +34 985 604 312

e-mail: honorary@honorarygijon.cz

<https://www.businessinfo.cz/spanelsko>

Honorární konzul: pan Luis Castaño Colina

Působnost úřadu: Autonomní oblasti Asturias a Galicia

Honorární konzulát Marbella

Avda. Ricardo Soriano 22, Oficina 3-6, 29 601 Marbella

tel: +34 952 764 181

e-mail: consulado@puertavides.com, marbella@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: pan Francisco Puerta Vides

Působnost úřadu: region Andalusie

Honorární konzulát Palma de Mallorca

C/ Mateu Enric Lladó, 1, 1A, 07002 Palma de Mallorca

tel.: +34 971 105 500

e-mail: mallorca@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: pan Dalibor Čiak

Působnost úřadu: Baleárské ostrovy

Honorární konzulát Tenerife

Calle Roques del Salmor 1 38670 Costa Adeje, Tenerife Kanárské ostrovy

tel.: +34 606 670 225

e-mail: tenerife@honoraryconsulate.es

Honorární konzulka: paní Marcela Tosal

Působnost úřadu: Kanárské ostrovy

Honorární konzulát na Gibraltar

Honorary Consulate of the Czech Republic, Bland Group International, Cloister Building, Irish Town, Gibraltar, GX11 1AA

tel.: +350 5401 6747

e-mail: gibraltar@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: Stanislav Čech

Působnost úřadu: Gibraltar, zámořské území Spojeného království

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Tísňové telefonní číslo 112 - tím lze kontaktovat policii, zdravotníky (SAMUR), hasiče a další pohotovostní služby. Je funkční 24 hodin denně.
- 1 Civilní garda (Guardia Civil): 062
- 1 Národní policie (Policía Nacional): 091
- 1 Městská policie (Policía Municipal): 092
- 1 Červený kříž: + 34 91 532 55 55
- 1 Mezinárodní telefonní předvolba pro Španělsko je 00 34

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Ministerstva:

- 1 | Předseda vlády - www.lamoncloa.gob.es
- 1 | Ministerstvo předsednictva vlády, vztahů s Parlamentem a dem. paměti - www.mpr.gob.es
- 1 | Ministerstvo ekonomiky a podnikání - www.mineco.gob.es
- 1 | Ministerstvo zahraničních věcí, EU a rozvojové spolupráce - www.exteriores.gob.es
- 1 | Ministerstvo doprav, mobility a městské agendy - www.mitma.gob.es
- 1 | Ministerstvo obrany - www.defensa.gob.es
- 1 | Ministerstvo vnitra - www.interior.gob.es
- 1 | Ministerstvo spravedlnosti - www.mjusticia.gob.es
- 1 | Ministerstvo průmyslu, obchodu a cestovního ruchu - www.mincotur.gob.es
- 1 | Ministerstvo financí - www.hacienda.gob.es
- 1 | Ministerstvo pro ekonomické záležitosti a digitální transformaci - www.mineco.gob.es
- 1 | Ministerstvo inkluze, migrace a sociálních věcí - www.inclusion.gob.es
- 1 | Ministerstvo školství a odborného vzdělávání - www.educacionyfp.gob.es
- 1 | Ministerstvo kultury a sportu - www.culturaydeporte.gob.es
- 1 | Ministerstvo zdravotnictví - www.mschs.gob.es
- 1 | Ministerstvo zemědělství, rybolovu a výživy - www.mapa.gob.es
- 1 | Ministerstvo teritoriální politiky a veřejné správy - www.mptfp.gob.es
- 1 | Ministerstvo vědy a inovací - www.ciencia.gob.es
- 1 | Ministerstvo pro spotřebu - www.consumo.gob.es
- 1 | Ministerstvo sociálních věcí a agendy 2030 - www.mdsocialesa2030.gob.es
- 1 | Ministerstvo pro rovné příležitosti - www.igualdad.gob.es
- 1 | Ministerstvo pro univerzity - www.universidades.gob.es
- 1 | Ministerstvo pro ekologickou transformaci a demografii - www.miteco.gob.es

Instituce, organizace, agentury:

- 1 | Statistický úřad - www.ine.es
- 1 | Španělský institut zahraničního obchodu - www.icex.es
- 1 | Španělská obchodní komora - www.camara.es
- 1 | Španělská konfederace podnikatelů - www.ceoe.es
- 1 | AENOR - Španělská agentura pro normy a certifikaci - www.aenor.es
- 1 | Španělská agentura mezinárodní kooperace pro rozvoj - www.aecid.es
- 1 | Hospodářská a sociální rada - www.ces.es
- 1 | Malé a střední podniky www.ipyme.org
- 1 | Španělská společnost pro podporu investic - www.cofides.es
- 1 | Oficiální úvěrová agentura - www.ico.es

Bankovníctví:

- 1 | Banco de España - www.bde.es
- 1 | Banco Bilbao Vizcaya Argentaria - www.bbva.es
- 1 | Banco Santander - www.gruposantander.com
- 1 | Bankia - www.bankia.es

Podnikání a obchod:

- 1 | Informace o obchodu se Španělskem - www.spainbusiness.com
- 1 | Centrální obchodní rejstřík - www.rmc.es
- 1 | Finanční úřad - www.agenciatributaria.es
- 1 | Ekonomické přehledy OECD - www.oecd.org
- 1 | Kontakty na firmy - www.subcont.com

Statistiky zahraničního obchodu Španělska - aduanas.cameras.org

- 1 | Státní sekretariát obchodu - www.comercio.es

- 1 Aktualizované celní sazby EU - www.taric.es
- 1 Informace pro investory ve Španělsku - www.investinspain.org

Průmysl a doprava:

- 1 Informace o stavebním sektoru - www.seopan.es
- 1 Konfederace podnikatelů v průmyslu plastů - www.anaip.es
- 1 Železářské výrobky - www.unesid.org
- 1 Průmysl textilu a konfekce - www.cityc.es
- 1 Španělská federace chemického průmyslu - www.feique.org
- 1 Španělská federace podniků konfekce - www.fedecon.es
- 1 Multisektorová asociace vývozních podniků - www.amec.es

Informace o cestování:

- 1 Institut cestovního ruchu - www.iet.tourspain.es
- 1 Španělský turistický portál - www.spain.info
- 1 Letecká společnost IBERIA - www.iberia.es

Ekonomický tisk:

- 1 Deník Cinco Días - www.cincodias.com
- 1 Deník Expansión - www.expansion.es
- 1 Deník El Economista - www.eleconomista.es